

Asker Venstres kommunevalgprogram 2019-23

FLEKSIBILITET
TRANSPORTLØSNINGER
RESPEKT **MENNESKEMØTER**
SAMFUNNSANSVAR **YRENDE**
INVOLVERING
KREATIVITET **LOKAL** **RAUSHET**
ÅPENHET **INDIVID**
GRÜNDERSKAP **LOKALLIV**
ANSVARLIGHET **VEKST** **BÆREKRAFTIG**

Venstres ideologiske grunnprinsipper

Venstre er et sosialliberalt parti som kombinerer personlig frihet med ansvar for fellesskapet. Vi ønsker et samfunn hvor folk har mulighet til å skape sin egen vei til det gode liv, og der vi tar ansvar for hverandre og for miljøet.

1: Friheten gjelder overalt, for alle

Vårt mål er enkeltmenneskets frihet. Alle skal ha mulighet til å ha makten i eget liv – uavhengig av kjønn, livssituasjon og bakgrunn.

2: Det personlige ansvaret er ufravikelig.

Alle har ansvar for sine egne valg. Folk som får ansvar vinner økt verdighet og frihet gjennom det. De som trenger samfunnets hjelp til å leve et verdig liv, skal få det.

3: Alle har ansvar for miljøet og for kommende generasjoner

Alle har ansvar for hverandre og for å sikre at kommende generasjoner har samme muligheter til frihetsutfoldelse som oss. Grunnlaget for frie liv skaper vi best ved å bygge sterke felles institusjoner, bekjempe fattigdom og respektere naturen.

4: Frihet forutsetter felleskap og rettferdighet

En fri verden kjennetegnes av rettferdighet, verdighet og muligheter for alle. Frie samfunn har fellesskapsinstitusjoner og et godt sikkerhetsnett for alle. Fellesskap sikrer frihet og muligheter for alle. Frie samfunn er rettferdige og åpne.

5: Frie markeder skaper velstand

Innovasjon, frihandel og rettferdig konkurranse sikrer effektiv ressursutnyttelse og økt velstand. Misbruk av markedsrett og monopoldannelser må hindres. Arbeidstakere må sikres et vern mot utnyttelse og rett til fri fagorganisering. Innsats skal belønnes og velstand fordeles.

6: Alle er likeverdige, men ingen er like

Liberalismen er raus. Det er en verdi i seg selv at mennesker er ulike og tar ulike valg. Det gode liv er ikke likt for alle. Vi skal møte annerledeshet med respekt og toleranse.

7: Livet er mer enn penger

Liberal politikk skal ikke bare sikre materiell trygghet og velstand, men også fremme livskvalitet og menneskelig vekst. Gode liv skapes også gjennom kultur og åndsliv, frivillig arbeid og læring.

8: Den sosialliberale staten styres av borgerne

Den liberale staten er upartisk, sterk og begrenset. Makt skal komme nedenfra. Stemmerett for alle, ytringsfrihet og organisasjonsfrihet er grunnleggende for å sikre et levende folkestyre. Politisk makt skal forankres i demokratiske institusjoner. Beslutninger skal fattes nærmest mulig den det gjelder.

9: Makt skal spres og balanseres

Et liberalt samfunn har fire bærebjelker: demokratiet, rettsstaten, det sivile samfunn og markedsøkonomien. Maktkonsentrasjon truer et åpent og demokratisk samfunn. Maktspredning, åpne prosesser og en fri og uavhengig presse er nødvendig for å hindre autoritær politikk, maktmisbruk og korrupsjon.

10: Sosialliberalismen er optimistisk og alltid underveis

Det sosialliberale samfunnet er alltid underveis og åpent for bedre løsninger. Venstres optimisme bunner i en sterk tillit til menneskenes skaperkraft. Vi tror på at det i fellesskap er mulig å legge grunnlag for frie liv, overalt – for alle.

Innhold

1	Et bærekraftig Asker med rom for alle til å skape seg et godt liv	4
2	Et levende Asker sentrum og tettsteder med egenart og tilhørighet.....	6
3	Ung i Asker – å utvikle sitt potensiale	12
4	Trygge valg for egen helse	16
5	Vern av dyrebar natur og klimakutt.....	20
6	Grønne og smarte transportløsninger	26
7	Et variert næringsliv og nye næringer.....	31
8	Levende folkestyre og en åpen kommune.....	34
9	Bekjempe utenforskap - muligheter for alle.....	37
10	Kultur og frivillighet – fordi livet er mer enn penger	40

1 Et bærekraftig Asker med rom for alle til å skape seg et godt liv

1.1 Våre grunnverdier

Venstre er et sosialliberalt parti. Vi vil skape et samfunn der folk har frihet til å forme sitt eget liv samtidig som vi tar ansvar for hverandre og miljøet. Venstres kjerneverdier er inkludering, toleranse og raushet. Verdiene er vesentlige for at mennesker skal trives, uansett alder.

Venstre tror på menneskets skaperevne, kreativitet og ansvarsfølelse. Vi tror på kraften i fellesskapene på arbeidsplassen, i familier og i frivillige organisasjoner. De er med å bygge og fornye samfunnet i Asker. Vi tror på et sterkt folkestyre som gjør at kommunen stadig forbedrer seg og løser vår tids utfordringer.

Vi vil arbeide for et varmt samfunn med plass til forskjeller og individuelle særpreg. Muligheter for alle og friheten til å leve egne liv sikres gjennom en god skole, gode velferdstjenester, engasjement i frivilligheten og et innoverende næringsliv.

1.2 Vår visjon for Asker

Asker må gjennom en omstilling for å bli et bærekraftig samfunn. Vår visjon er at Asker i en global sammenheng skal være et inspirerende eksempel på at FNs bærekraftsmål kan nås. Det betyr at vi må la bærekraftsmålene ha en reell innvirkning på hvordan kommunen drives og prioriterer. Venstre vil at kommunen skal ha en aktiv pådriverrolle i den grønne omstillingen av næringsliv og samfunn, der individ og fellesskap ser nye og lokale muligheter.

Nye Asker blir en mangfoldig kommune. Vi har innbyggere i de fleste yrker og samfunnslag, vi har dedikerte musikere og naturelskere. Vi har innbyggere fra over hundre ulike land. Vi har barn i over hundre ulike idretter. Vi har kyst og vi har skog. Dette mangfoldet er vår store verdi. Det gir masse muligheter og er noe vi må ta vare på og bygge på i utviklingen av Asker.

1.3 Slik vil vi ta tak i Askers utfordringer

Asker har hatt en god utvikling på mange områder. Samtidig må vi erkjenne at vi har noen sentrale utfordringer som krever politisk handling de neste fire årene:

- 1) **Hvordan kan vi verne våre rike naturverdier langs kysten og i marka mot et stort utbyggingspress?**
Vi vil ha en tydelig markagrense i hele kommunen, gjeninnføre 100-meterssone langs hele kysten, ha en restriktiv hyttepolitikk, bevare vassdrag og prioritere naturvern hensyn i utbyggingsaker.
- 2) **Hvordan kan vi motvirke utenforskap og gi bedre muligheter til de mange om vokser opp i lavinntektsfamilier?** Vi vil ha en integreringsdugnad hvor næringsliv, organisasjoner, private, kommunen jobber enda mer sammen for å skape nettverk, gode aktivitetstilbud, relasjoner og

muligheter for innbyggere som står utenfor. Vi vil ha en boligpolitikk som gir flere råd til å kjøpe egen bolig.

- 3) **Hvordan gi alle elever en skolegang som forbereder dem på en verden i endring? Hvordan sikre at elevene får solide kunnskaper, flerkulturell kompetanse, gode samarbeidsevner og kreativ skaperkraft?** Vi vil prioritere ressurser til tidlig innsats, sosiale tiltak i skolen og satse på faglig styrking og ledelse i skolen.
- 4) **Hvordan kan vi ivareta et levende lokaldemokrati når kommunen og avstander blir større?** Denne utfordringen skal vi møte med et offensivt demokratiprogram for alle innbyggere. Vi vil sørge for at de nye nærdemokratiordningene blir velfungerende og gir reell innflytelse. Sammen med en satsning på de unike tettstedene i kommunen, har vi tro på at det skal skape identitet og engasjement i kommunen.
- 5) **Hvordan kan vi få ned køer, støy og utslipp fra transport samtidig som befolkningen vokser?** Vi i Venstre vil prioritere ressurser til buss, tog, sykkel og båt. Vi jobber i tett samarbeid med partifeller i fylket og nasjonalt for å få bedre samferdsel i Asker. Det trengs for at vi skal få miljøgater, flere og lengre tog, utslippsfrie hurtigbåter, og gjennomføring av E18 prosjektet med tunneler, sykkelveier, bussfelt og mindre støy.
- 6) **Hvordan kan Asker ta sin del av klimakuttet?** Vi vil jobbe systematisk for å få ned våre direkte og indirekte klimagassutslipp, som er langt over det som er bærekraftig i dag. For å få opp tempoet i investeringer i grønn teknologi i Asker-samfunnet, vil vi ha et eget klimafond hvor bedrifter og privatpersoner kan få tilskudd.
- 7) **Hvordan skal vi møte eldrebølgen og ensomheten mange eldre opplever?** Vi vil jobbe for nye boformer hvor eldre kan bo sammen i kollektiv eller dele boliger med andre aldersgrupper. Vi vil satse på forebygging og hjemmebaserte tjenester, men også sørge for et godt tilbud i tilrettelagte boliger og sykehjem for de som trenger det. Vi skal også gjøre Asker til en foregangskommune i å ta i bruk velferdsteknologi for å sikre kvaliteten i tjenestene og økt egen mestring for folk med helseplager.

Vi har stor tro på at den nye kommunen kan ta tak i disse utfordringene. Vi vil jobbe hardt for å gripe de mulighetene som en ny større kommune gir. Det betyr blant annet å bygge opp solide fagmiljø for skole og helse, og ha helhetlige planer og prioriteringer for samferdsel og utbygginger.

2 Et levende Asker sentrum og tettsteder med egenart og tilhørighet

Askers store potensiale er i de mange unike tettstedene. Vi vil arbeide for sterke lokalsamfunn i hele Asker, hvor folk får utfolde seg, har gode møteplasser for alle generasjoner og et bredt og variert fritidstilbud. Handel og service skal konsentreres til tettstedene. Uteområder og nye bygg skal utvikles over tid i tråd med stedets kvaliteter og gi en identitet. Tettstedene skal også være gode knutepunkt for tog, buss og/eller båt, og ha innfartsparkeringsplasser for sykkel og bil.

Fremtidens sentrum og tettsteder i Asker skal utvikles etter prinsipper om bærekraft og livskvalitet for innbyggerne. Det må bygges variert, med en god fordeling av boliger, handel og servicefunksjoner, som gir gode opplevelser. Kvalitet i by- og stedsutvikling må bety et sterkt fokus på god arkitektur, og arkitekturen må stå i samsvar med eksisterende bebyggelse. Leiligheter må bygges med ulik størrelse. Solforhold og viktige siktlinjer skal i størst mulig grad sikres, og det skal være rik tilgang på lekeplasser, grønne lunger, turstier og lekeplasser.

2.1 Asker sentrum - et attraktivt møtested for alle

Asker sentrum er ideelt for en byutvikling med sin plassering ved en av landets beste jernbanestasjoner. Ny utvikling må bygge videre på det som er noe av Asker sentrums suksess til nå – en god balanse mellom butikker innendørs og gater og torg med liv og handel.

Asker Venstre vil:

- Utvikle Asker sentrum som en grønn og attraktiv by med en tett og mangfoldig kombinasjon av boliger, kafeliv, handel og kultur.
- Ha en balansert utbygging med høyder tilpasset dagens bebyggelse og siktlinjer
- Ivareta sentrumshandelen på gateplan
- Ivareta Askerelvas biologiske mangfold gjennom sentrum
- Legge bedre til rette for syklende gjennom sentrum og jobbe for gode kollektivtilbud til alle deler av Asker
- Videreutvikle næringsområder i nærheten av stasjonen
- Arbeide for et bilfritt Asker sentrum på lørdager

2.2 Borgen

Borgen ligger ved foten av Vardåsen og i gangavstand fra Asker sentrum. Borgen har 5000 innbyggere med stor variasjon i bakgrunn og inntekt.

Asker Venstre vil:

- Utarbeide en mulighetsstudie for Borgen fram mot 2050 med mer balansert boligsammensetning, gode møteplasser, estetiske kvaliteter og smart city løsninger.
- Videreføre lokalmiljøtiltakene fra Borgen-prosjektet.
- Bidra til at Drengsrud idrettspark og idrettshall blir gjort tilgjengelig for lokalmiljøet på Borgen
- Bevare Borgens grønne preg
- Si nei til jernbaneanlegg langs Bondivann
- Gjennomgå skolegrenser i Asker sentrum for å få mer balansert elevgrunnlag mellom skolesonene
- Jobbe for en lysløype rundt Vardåsen og utrede muligheter for en utvidelse av skianlegget.

2.3 Heggedal – stasjonsby med kvalitet og historie

Heggedal har vært preget av en tilfeldig tettstedsstruktur hvor boligbygging har flyttet seg fra området rundt Heggedal stasjon i retning Røykenveien. Det er planlagt et levende Heggedal sentrum som skal kombinere historiske forhold med nye attraktive gater, plasser, parker og bygg.

Asker Venstre vil:

- Følge opp at planene for fornyelse og utbygging av Heggedal sentrum og Heggedal vest gjennomføres på en god måte
- Ta godt vare på vassdraget, Kistefosdammen og Gjellumvannet

2.4 Holmen – sjø, kultur og handel

Holmen har et stort potensiale for å bli et bedre tettsted. Venstre ønsker å videreutvikle Holmen med flere boliger, et mer åpent handelsområde og mindre trafikk. Holmens unike plassering med sjølinje og Neselva, kystkultur, gammel bebyggelse på Landøya, og med siktlinjer til Skaugumåsen må være førende elementer i utviklingen av området. Det betyr at vi ikke ønsker en massiv bebyggelse ned mot sjøen og vassdraget eller store utfyllinger i havnebassenget.

Asker Venstre vil:

- Begrense utbygging ved Neselva (begge sider) og strandsonen mellom Neselva og Holmen Bad i høyde og omfang for å beholde landskapsformen sett fra sjøen og gi innbyggerne siktlinjer til sjø og til åsene. Avstand fra sjø til bebyggelsen må maksimaliseres for å skape et godt område for allmenheten langs sjøen.
- Bevare grøntområdet ved Holmenskjæret for allmenheten og uten at opplagsplass for båter flyttes inn på dagens grøntområde.

2.5 Dikemark – kulturnæring og nytt liv i gamle bygg

Dikemark har en lang og unik historie med bygninger og parkanlegg og store naturområder. Asker Venstres ønsker en helhetlig utvikling av Dikemark med nytt liv tilpasset stedets egenart.

Asker Venstre vil:

- Skape nytt liv i byggene på Dikemark ved å begrense investeringer til eksisterende bebyggelse.
- Gi kulturlandskapet status som landskapsvernområde.
- Legge til rette for kunstnere og kreative næringer.
- Videreutvikle Dikemark museum
- Arbeide for å etablere en folkehøyskole på Dikemark, fortrinnsvis i de gamle sykehusbygningene

2.6 Vollen – kystkultur, polarhistorie og nisjehandel

Vollen har i dag mange kvaliteter som nisjehandel, museum, marina, badesteder og en fin kyststi. Venstre ønsker ingen større utbygging i Vollen, men vil legge til rette for videreutvikling av stedet i tråd med dagens kvaliteter.

Asker Venstre vil:

- Videreføre støtte til Oslofjordmuseet
- Videreføre støtte til nærmiljøsentralen og andre initiativ for å øke frivillig engasjement i området

2.7 Slemmestad – plussby med fossilfri hurtigbåt

Slemmestad står foran en svært spennende stedsutvikling med fokus på overgangen fra industrikultur til kulturindustri. Venstre vil jobbe for ambisjonen om en Plussby, som betyr å lage et bysentrum som produserer mer energi enn det forbruker. Slemmestad skal bli en levende by med gode ute- og rekreasjonsarealer i tilknytning til sjøen og til den nye byen, og skal bygge oppunder Slemmestads identitet som industristed ved å ta vare på enkelte bygninger. All vekst i transport skal tas med sykkel, gange og kollektivtransport. Det skal være strenge krav til parkering og utvikling av kollektivtilbudet i området.

Asker Venstre vil:

- Få på plass utslippsfrie hurtigbåter snarest og senest innen 1.1.2022, og utvide tilbudet med flere og hyppige avganger
- Bygge ut pendlerparkeringsplasser for bil, elbil og sykler
- Sørge for at 100-meterskogen Tåjeskogen blir bevart
- Utvikle kulturtilbudet

- Ta vare på vassdraget gjennom Slemmestad i tråd med kap 5.6

2.8 Røyken – grønn og urban sentrumsutvikling

Røyken er utpekt som område for fortetting rundt kollektivknutepunkt. Med sin sentrale beliggenhet og tilknytning til togstasjon, bussforbindelse, Rv 23, kjøpesenter, alders- og sykehjem og Røykenbadet har stedet et stort potensiale. For å skape et mer bymessig Røyken sentrum må området gis en høyere utnyttelsesgrad, mer variert arealbruk, samt bedre romlige og funksjonelle forbindelser. Stedets identitet og karakter skal samtidig ivaretas når området fortettes og transformeres. Det innebærer at historiske bygningsmiljøer må ivaretas og integreres med nye nabolag som inngår i en ny stedstilknyttet identitet og karakter.

Venstre har tatt initiativ til å se på muligheten for å regulere et område til bærekraftig byggefelt med aktivhus etter inspirasjon fra Hurdal Eco Village. Mulighetsstudie for dette og et miljøprogram for Røyken er utarbeidet. Utviklingen av Røyken sentrum og områdene rundt bør og se på mulighet for næringsutvikling gjennom tilrettelegging for mindre arbeidsplasser/gründermiljøer.

Asker Venstre vil:

- Utvikle Røyken sentrum og områdene rundt til et attraktivt, grønt og urbant sentrum med en styrking av kontakt mellom boligområder og sentrumsområdet og stasjonen
- Tilrettelegge for næringsutvikling for mindre arbeidsmiljøer
- Regulere et område til bærekraftig byggefelt med vektlegging på bygningsmessig bærekraft, grønne kvaliteter, grønn mobilitet og muligheter for lokal matproduksjon
- Ta vare på Hegga og følge retningslinjene nevnt i kap. 5.6

2.9 Spikkestad – fra landbruk til stasjonsby og knutepunkt

De siste årene har Spikkestad blitt et tettsted i vekst. Historisk har Spikkestad hatt sin forankring i landbruksaktivitet og en lang periode med flere teglverk. I dag er Spikkestad et knutepunkt med start for Spikkestadbanen og nærhet til E134. For Venstre er det viktig at den videre veksten bygger opp om det levende sentrum som bygges rundt Teglen og Spikkestad torg.

Asker Venstre vil:

- Fortsette arbeidet med sentrumsutviklingen slik at Spikkestad fortsetter som et lokalt tettsted for denne delen av kommunen.
- Legge vekt på at innbyggertorget på Spikkestad blir en arena som kan tilføre ny aktivitet.
- Fortsatt satse på samspeilet mellom idrettslag og kommunen. Dette gjelder både i utviklingen av området ved Spikkestad ungdomsskole og ROS-Arena, og ved Spikkestad barneskole og skistadion/Kjekstadmarka.

2.10 Sætre – innbyggertorg og vekst i sentrum

Sætre er en lite tettsted i rask utvikling. Et nytt sentrum bygges mot havna. Utfordringen for Sætre er å utvikle et senter som ikke blir soveby og forstad. Vi vil at Sætre skal utvikles som en fjordlandsby med særpreg, og fylles med liv og aktivitet. Fortetting skal skje med kvalitet i en takt som stedet tåler, og den særpregede trehusarkitekturen skal bevares for etterslekten.

Asker Venstre vil:

- Ivareta verdifull gammel trehusbebyggelse og spesielt Sætrgården som historisk spor
- Ivareta Mellomdammen 3 som ungdomshus eller med annen frivillig aktivitet
- Støtte Trebåtfestivalen
- Sikre god båtforbindelse til Håøya
- Utvikle et innbyggertorg med en moderne bibliotekjeneste
- Beskytte Sætreelva mot utbygging i tråd med prinsipper i kap 5.6. Turstier må holde avstand for å sikre naturlig kantvegetasjon.

2.11 Tofte – modernisert industri og ny vekst

Tofte er uløselig sammenknyttet med sin industrihistorie, men er samtidig et sted med en unik beliggenhet på spissen av Hurumhalvøya. Med en strandlinje på 4 km langs sentrum og rike muligheter til friluftsliv både på lands og til vanns, har Tofte et uforløst potensial til å tiltrekke seg unge barnefamilier som kan være med å bygge «Nye Tofte» og revitalisere stedet. Industrivirksomheten er redusert, og ting er i ferd med å skje på de gamle fabrikkomtene. Bedre kommunikasjon vil gjøre Tofte til et ettertraktet sted for etablering av både boliger og arbeidsplasser.

Asker Venstre vil:

- Utvikle lokale arbeidsplasser som gir folk muligheten til å bo og arbeide lokalt.
- Ivareta den unike kystlinjen ved Tofte og befolkningens tilgjengelighet til sjøen
- Ha en lokalt forankret stedsutvikling
- Styrke Tofte som et av Hurumhalvøyas lokalsentre
- Arbeide for bedre kommunikasjon til Tofte, spesielt på fjorden
- Satse på reisebaserte næringer

2.12 Klokkarstua – kulturminner og kultursenter

Klokkarstua er det gamle kommunesenteret i Hurum. Kirken, Hovtun og Prestegårdsalleen er et viktig landskapsbilde som for mange er selve symbolet på bygdas historie. Klokkarstua er et velfungerende lite lokalsamfunn med innbyggere som har lang tradisjon for å samle seg om fellestiltak og løfte i flokk.

Asker Venstre vil:

- ivareta og styrke kulturminner og bomiljøet rundt Hurum kirke
- Støtte idrettsmiljøet rundt Huringen og Hovenga
- sørge for varig vern av Festningsverket og «ryggen» på Verket.
- Støtte opp under kulturhuset på Hovtun
- Jobbe for bedre kollektivløsninger fra området ved Klokkarstua spesielt
- Prioritere trafikksikringstiltak langs fylkesveien fra Steinerskolen til Verket.

2.13 Holmsbu og Rødtangen – kunst og sjøidyll

Holmsbu/Rødtangen-området er sommeridyll med tallrike hytter, men også med en lokalbefolkning som trenger et velfungerende bomiljø året rundt. I noen hektiske sommermånedene øker trafikken på de smale veiene uforholdsmessig mye, og belaster sentrum langt over tålegrensen. Holmsbu og Støa er kjent for et rikt kunstmiljø, historisk av nasjonal betydning men levende også i dag. Området er rikt på vakre bygningsmiljø, naturreservater, fornminner og kulturminner, og all utvikling her må skje med ytterste varsomhet.

Asker Venstre vil:

- Ta vare på Holmsbu kirke med utsmykningen av Holmsbumalerne
- Ha et stedstilpasset reiseliv som ivaretar de fastboende og gir et næringsgrunnlag for helårs bosetning
- At tiltak på eksisterende hytter skal underordne seg lokal byggeskikk og stedets unike kvaliteter
- At nye hytter skal bygges som fortetting i eksisterende hytteområder
- Skrinlegge planene om ny vei til Rødtangen og sikre de verdifulle naturreservatene og kulturverdiene i området mot inngrep

3 Ung i Asker – å utvikle sitt potensiale

En av de viktigste oppgavene i samfunnet er å sørge for at barna får en god oppvekst. En trygg barndom med både lek og læring legger grunnlaget for et godt voksenliv. Barnehagene og skolene er de viktigste institusjonene i samfunnet som gir rammene for barnas utvikling, individuelt og sosialt.

Asker skal være et sted som gir alle en god oppvekst med et rikt fritidstilbud. Venstre vil forebygge utenforskap, mobbing, prestasjonspress og psykiske problemer blant barn og unge. Venstres mål er at unge i Asker skal oppleve en frihet til å utvikle sin individualitet og sine talenter.

3.1 Den dyrebare tiden i barnehagen

Barnehagen har blitt småbarnas viktigste arena for lek og læring. Her tilbringer de det meste av sin våkne til mellom 1 og 6 år.

Barnehagepedagogene skal ha tid til å se hvert enkelt barn og dets behov. I barnehagen skal barn få støtte og omsorg, så vel som fysiske ferdigheter og sosial trening.

Inkludering og mestring er sentralt for at barn skal ha en god barnehagehverdag. Tidlig innsats og forebyggende arbeid fra kommunen må starte allerede i barnehagen. Barnehagen og kommunens hjelpe- og velferdstjenester må jobbe sammen for å legge til rette for gode lekemiljøer, godt tilpasset alle barna i barnehagen.

Venstres grunnprinsipp 6: Alle er likeverdige, men ingen er like

Liberalismen er raus. Det er en verdi i seg selv at mennesker er ulike og tar ulike valg. Det gode liv er ikke likt for alle. Vi skal møte annerledeshet med respekt og toleranse.

Asker Venstre vil:

- Sørge for at barnehagene har nok ressurser til å hente inn vikarer ved sykdom og i ferier.
- Utvikle utearealer som er store nok til å gi barna tilgang til varierte sanseopplevelser, naturkontakt, fysisk utfoldelse for ulike aldersgrupper og sosialt samvær i trygge omgivelser.
- Sikre en forsvarlig finansiering av private og ideelle barnehager.
- Gi barnehageansatte tilbud om kurs og videreutdanning.
- Sørge for særskilt satsning på opplæring i de yngste barnas behov.
- Sikre at kommunens arbeid med tidlig innsats starter i barnehagene

3.2 En skole for hele mennesket

Barn møter skolehverdagen med nysgjerrighet og lærelyst. Skolens viktige samfunnsoppdrag er å gi alle mulighet til å erverve kunnskaper og ferdigheter for et framtidig yrkesliv, og være deltakende samfunnsborgere. Venstre mener at skolen må ta inn over seg endringene i samfunnet, og forberede elevene på de utfordringene de vil møte i framtiden. Klimabevissthet, toleranse og ikke minst deltagelse i demokratiske prosesser er sentrale emner.

Dyktige og motiverte lærere er nøkkelen til en god skole. Lærerne trenger gode betingelser for å legge til rette for kvalitet i opplæringen. Dette krever tydelig ledelse, hensiktsmessige skolebygg, et godt fagmiljø og oppdaterte kunnskaper om fag og pedagogikk. Nasjonale prøver, kartlegging og rapportering skal ikke gå på bekostning av tid med elevene.

Inkluderende skolemiljøer, godt tilpasset den enkelte elev er en forutsetning for at alle skal oppleve å ha en god skoletid og mestring i hverdagen. De elevene som har ekstra utfordringer, må oppdages og få tilpasset skolehverdagen tidlig, og i størst mulig grad innenfor rammene av den ordinære undervisningen. Hjelpetjenestene må være mye tilstede ute i skolene, og jobbe sammen med skolens ledelse og ansatte for at utfordringer kan håndteres på lavest mulig nivå, og slik at alle elever opplever å være en del av et læringsmiljø. Strukturert tverrfaglig samarbeid, og hyppige møtearenaer mellom skolene og hjelpetjenestene er viktig for å lykkes med et slikt arbeid.

Mat er viktig for læring. En felles skolelunsj er viktig både ernæringsmessig, av sosiale årsaker og som folkehelseiltak. Flere skoler i Asker har allerede et tilbud om frokost, skolelunsj eller begge, og har gode erfaringer. Asker Venstre ønsker at flere skoler i Asker oppfordres til å se på hvilke muligheter de har for å tilby et skolemåltid. Skolelunsj kan gi kommunen mulighet for samskaping med frivillige organisasjoner og gi flere mulighet til språkopplæring og arbeidstrening. Lærerne skal ikke ha noen ekstra belastning med dette.

Venstres skolepolitikk legger til grunn at hver elev er unik og har sine egne evner og behov. Fleksible skolestart er et virkemiddel for å ta hensyn til hvert barns individuelle utvikling. Venstre mener at Asker bør gå i spissen for å utvikle varierte skolestartordninger.

Asker Venstre vil:

- Utvide ordningen med trivselskoordinatorer til alle skoler
- Arbeide for fleksible skolestartordninger tilpasset det enkelte barn.
- Ha mer tid til lek og fysisk aktivitet i skolen
- Satse på ungt entreprenørskap
- Jobbe systematisk for gode overganger mellom barnehagen og skolen, og mellom barne- og ungdomsskolen
- Jobbe for å videreutvikle Askers tverrfaglige arbeid med tidlig innsats i skolen
- Legge til rette for at de kommunale hjelpetjenestene er mye tilstede ute på skolene.
- Legge til rette for at PPT kan jobbe mer med kompetanse- og organisasjonsutvikling i skolene
- styrke seksualundervisningen
- styrke svømmeundervisningen slik at alle lærer å svømme i løpet av barneskolen
- tilby leksehjelp med pedagogisk kompetanse
- Stimulere til at de offentlige skolene gjør mer for å gi barna tilhørighet og stolthet av skolen
- Legge til rette for at flere skoler i Asker kan tilby et skolemåltid.

3.3 En tilgjengelig skolehelsetjeneste

Helsesykepleier har en svært viktig funksjon med å sikre barn og unges fysiske og mentale helse. Helsefaglig tilstedeværelse i skolehverdagen er en nøkkelfaktor med å bistå barn og unge som trenger det.

Asker Venstre vil:

- Styrke skolehelsetjenesten med flere helsesykepleiere og sørge for helsesykepleiere på alle ungdomsskolene.
- Sørge for at helsetjenesten er tilgjengelig hver dag på skolen.
- Jobbe for at fylkeskommunen øker tilstedeværelsen av helsesykepleiere på de videregående skolene.
- Fortsatt tilby gratis prevensjon for skoleelever, allerede fra ungdomstrinnet
- Stimulere til tett kontakt og samarbeid mellom pedagogisk-psykologisk tjeneste og skolene
- Rekruttere flere menn inn i skolehelsetjenesten

3.4 Aktiv oppvekst på barnas premisser

Fysisk inaktivitet og overvekt tilar i befolkningen, også for den oppvoksende generasjon. Dataspill på nett er for mange unge den kontakten de har med jevnaldrende utenfor skoletid. Manglende kollektivtilbud flere steder i kommunen gjør ungdommene avhengige av ressurssterke og engasjerte foreldre for å delta i aktiviteter, og dette rammer særlig de svakeste. Mange starter med idrett, men faller fra når de kommer i tenårene og konkurransepresset øker. Venstre vil tilrettelegge for og stimulere til fysisk aktivitet og et mangfoldig fritidstilbud i hverdagen for barn og unge.

Asker Venstre vil:

- Utvikle skolegårdene for fri aktiv lek i og utenfor skoletiden.
- Åpne gymsaler og idrettshaller for aktivitet etter skoletid, i samarbeid med frivilligheten og idretten, etter modell Åpen Hall i Røyken og Fun Friday i Asker
- Gi aktivitets- og kontingentstøtte til barn fra lavinntektsfamilier, som gjennom Aktivitetskortet
- Styrke kollektivtilbudet i hele Asker for å være tilpasset barn og unges behov
- Støtte initiativer til fritidsaktiviteter i lokalmiljøet rettet mot barn og unge.
- Støtte lokale initiativ for å bedre nærmiljøet

3.5 Et mangfoldig tilbud på vei mot arbeidslivet

Venstre har som mål å redusere frafallet i skolen og få flere til å fullføre videregående opplæring. Dette krever felles innsats fra stat, fylkeskommune, kommune, skole og næringsliv, og må starte i grunnskolen og barnehagen.

Flere kommuner har igangsatt forsøk med et 11 skoleår, hvor elevene får prøve ulike yrker, forbedre karakterer og øke motivasjonen til å gjennomføre videregående skole. Vi mener dette bør være noe alle ungdommer kan velge etter behov, og ikke bare et tilbud til de som står svakt faglig eller har definerte utfordringer.

Asker Venstre vil:

- Ha flere lærlingeplasser i offentlig og i privat sektor
- Etablere flere muligheter for fagutdanning omkring i kommunen, med kortere reisevei.
- Videreføre og videreutvikle samarbeidsprosjekter mellom NAV og private/næringslivet som for eksempel strandryddeprosjektet Fjorden Ren i Hurum, med sikte på å få sysselsette unge arbeidsledige med samfunnsinnsats som gir arbeidstrening og økt selvtillit.
- Opprette og beholde flere lavterskel arbeidsplasser i kommunen som kan være et springbrett inn i arbeidslivet for unge mennesker uten utdanning.
- Styrke kontakten mellom yrkesveiledningen i skole og næringslivet.
- Sikre at de som trenger særskilt tilrettelagt opplæring i videregående opplæring får en så god overgang fra ungdomsskolene i Asker som mulig.
- Sørg for at det finnes mulighet til å benytte alternative opplæringsarenaer til den ordinære skolen
- Innføre et frivillig 11 skoleår mellom grunnskole og videregående skole

4 Trygge valg for egen helse

4.1 Helse og omsorgstjenester med god kvalitet uavhengig av hvem som leverer tjenesten

Asker skal tilby et bredt spekter av helse- og omsorgstjenester til en stor befolkning. Vi må ha et helsetilbud for hele kommunen - både for Asker sentrum, våre tettsteder som Slemmestad, Sætre, Spikkestad og Heggedal, og også alle andre mindre tettbygde områder i vår kommune.

Venstre vil ha en helsepolitikk for moderne og effektive helsetjenester. Ny teknologi gir pasienten nye muligheter til å ta ansvar for egen helse. Teknologi og innovasjon bør utnyttes til å utvikle nye behandlingsformer, bedre kommunikasjon og mer effektiv organisering. Vi tror også at helsetjenestene blir bedre med et mangfold av offentlige, private og ideelle aktører som tilbyr tjenester. Disse bidrar med innovasjon og nytenkning.

Helse- og omsorgssektoren er mer kompleks enn bare for få år siden. Vi trenger nok hender, men fremfor alt trenger vi stadig økt kompetanse hos de ansatte for å løse alle nødvendige oppgaver. Kompetanse gir også trygghet, godt arbeidsmiljø og ikke minst god omsorg.

Venstres grunnprinsipp 2: Det personlige ansvaret er ufravikelig.

Alle har ansvar for sine egne valg. Folk som får ansvar vinner økt verdighet og frihet gjennom det. De som trenger samfunnets hjelp til å leve et verdig liv, skal få det.

Asker Venstre vil:

- ha kvalitetstjenester sentralisert der vi trenger faglig sterke miljøer
- bygge desentralisert og lokal tilstedeværelse i hele kommunen, spesielt rundt forebygging og lavterskeltilbud
- ha en sterk satsning på heltidskultur i helse- og omsorgssektoren
- satse målrettet på rekruttering og kompetanseheving av helsepersonell
- styrke den tverrfaglige kompetansen blant annet med tilstrekkelig fysioterapeut- og ergoterapitilbud, og psykologiske helsetjenester
- bruke ny teknologi og innovasjon som fremmer gode helsetjenester
- at offentlige, private og ideelle aktører kan tilby helse- og omsorgstjenester i kommunen
- utvide legevakts-tilbudet i egen kommune, med funksjoner som sosial og psykisk legevakt, KAD (kommunal akutt døgnenhet), voldtektsmottak og observasjonspost for uavklarte tilstander

4.2 En kommune det er godt å bli gammel i

Eldrebylgen vil gi oss utfordringer både organisatorisk og økonomisk. Flere eldre er friskere og mer ressurssterke enn før. Vi må se muligheten i hvert individ. Vi må prioritere riktig skal vi klare å løse utfordringene, samt se hvordan eldre kan fortsette å bidra inn i fellesskapet.

Asker skal være en god kommune for eldre borgere. De skal oppleve trygghet og nærhet. Det må tilrettelegges bedre for at alle kan være selvhjulpne så lenge som mulig. De som trenger det skal få et godt og variert omsorgstilbud. Eldre skal møtes med respekt, og gis mulighet til å bruke sin kunnskap, kompetanse og erfaring i ulike roller i samfunnet.

Asker Venstre vil:

- Videreføre satsninger på at eldre bor hjemme lengst mulig med hjemmebaserte tjenester, riktig bruk av teknologi, styrking av hjemmetjenesten og vektlegge hverdagsrehabilitering og trening
- Ha en kartlegging av alle eldre over 75 år, og alle som ønsker det gis en tilpasset eldreplan
- Bygge flere lavterskeltilbud for seniorboliger og bofellesskap som gir sosiale fellesskap, og tilbyr enkle tjenester
- Øke aktivitetstilbud og eldres aktivisering på bo- og omsorgshjem – med budsjettmidler og opplæring av personale
- Øke tilbud til demente som bor hjemme, ved turer, musikk, aktiviteter og måltider
- Ta i bruk velferdsteknologi av typen GPS-sporing
- Se spesielt på ernæring og kvalitet av mat på omsorgshjem, siden mat er en viktig faktor både for trivsel og helse. Eldre involveres så langt som mulig ved måltidene
- Få på plass stedbundne funksjoner som fysioterapi og ergoterapi på syke- og omsorgshjem, for å sikre rehabilitering, trening og riktig oppfølging, – som også bidrar til økt aktivitetsnivå
- Økt satsning for å ta med eldre ut i natur, hagen og i nærmiljøet – frivillige, skoleelever, studenter etc.
- Se på behovet for annen bemanning i omsorgs- og sykehjem for f.eks. å smøre mat, praktiske oppgaver og annet, slik at vi har rett person på rett arbeid
- Målrettet bruke frivilligheten slik at aktivitet, fellesskap og trivsel blir basis i helse og omsorg gjennom å ansette koordinatorene for aktiv omsorg og frivillighet.
- Utvikle samarbeidet med organisasjoner som legger til rette for en aktiv og meningsfylt alderdom

4.3 Innovasjon i helsetjenester

Venstres helsepolitikk kombinerer personlige valg med sterke offentlige og private tjenester av høy kvalitet. Sosial rettferdighet og velferd er en bærebjelke i Venstres sosialliberale politikk. Vårt mål er at

alle skal kunne motta individuelt tilpassede løsninger, og oppleve trygghet og verdighet som pasient. Derfor må systemene og byråkratiet løpende utfordres og vitaliseres.

En styrking av primærhelsetjenesten og bedre samhandling mellom sykehus, sykehjem og kommunehelsetjenesten er viktig. Det vil kunne gi færre re-innleggelses i sykehus, bedre rehabilitering og økt verdighet.

Fastlegeordningen er en av våre viktigste bærebjelker i helsetjenesten. Allikevel er den under press, og vi opplever lange ventelister flere steder. Fastlegene selv merker stort arbeidspress, og mange opplever lange arbeidsdager. Pasienter som ikke har personnummer eller har fastlege i annen kommune kan også oppleve vanskeligheter med å komme inn hos fastleger som allerede har nok å gjøre. Vi må derfor se på om vi trenger flere kommunale fastlegekontorer.

Asker Venstre vil:

- Gjøre Asker til en foregangskommune i å ta i bruk velferdsteknologi for å sikre kvaliteten i tjenestene og økt egen mestring for pasienten
- Ha tilstrekkelig tilgang til rehabiliteringsplasser ved behov for opptrening, sosialt fellesskap og aktivitet ved utskriving fra sykehus
- Legge til rette for tverrfaglige helsesentra, for å kunne ivareta brukernes sammensatte behov for tjenester og behandling
- Se spesielt på om man bør etablere flere kommunale fastlegekontorer med kommunalt ansatte leger og helsesekretærer i områder hvor det er behov for flere leger eller som ikke har kommunale legekontorer fra før. Legge til rette for aktører og organisering som bidrar til at ventelistene blir kortere, og fastlegene får en bedre arbeidshverdag

4.4 Forebygging og folkehelse i lokalsamfunnene

God helsepolitikk forebygger og rehabiliterer der den kan, pleier og reparerer der den må. Grunnlaget for god folkehelse legges utenfor helsevesenet. Skole, arbeid, sosialt liv og aktiviteter i nærmiljøet er helsefremmende og sykdomsforebyggende, og vi ønsker å styrke lavterskeltilbud for alle aldersgrupper.

For Venstre henger helse, ernæring og miljø nøye sammen. Muligheten for å ta grønne valg i hverdagen kan forebygge blant annet livsstilssykdommer. Styrking av gang/sykkelveier, god tilrettelegging for idretts- og friluftsliv, kollektivsatsing og bevaring av grønne lunger bidrar til styrket psykisk og fysisk helse for mange.

God helse gjennom hele livsløpet sikrer god livskvalitet for den enkelte, samtidig som det sparer samfunnet for store beløp.

Asker Venstre vil:

- prioritere tidlig innsats, lavterskeltilbud og mer forebygging i helse- og omsorgstjenestene

- skape større sammenheng mellom helse- og miljøpolitikk i kommunens planarbeid, slik at vi vektlegger gode muligheter for å ta grønne valg i hverdagen
- vektlegge samarbeid med det frivillige i det forebyggende arbeidet og ved rehabilitering som Nakuhel
- opprette egne folkehelseprogram til ulike aldersgrupper
- at aktiv på dagtid utvides/videreutvikles

4.5 Tidlig innsats og lavterskel tilbud mot rus og psykiske plager

Mange barn og unge opplever stress, press og psykiske plager som hemmer dem i hverdagen. Psykiske helseplager er den største folkehelseutfordringen for barn og unge i Asker. Derfor vil Asker Venstre intensivere arbeidet med tidlig innsats, kvalitet og samordning av tjenester innen oppvekstsektoren Asker. Tettere samarbeid gjør at vi tidlig kan fange opp barn og unge med hjelpebehov. Alle har et ansvar for at barna får en trygg og robust oppvekst i Asker i gode nærmiljø.

Asker kommune må arbeide systematisk med å forebygge rusbruk, særlig blant barn og unge. Ett bredt spekter av virkemidler må brukes og en helhetlig plan lages for den enkelte rusavhengige.

Asker Venstre vil:

- ha en god og effektiv plan for psykisk helse med lavterskel psykologtilbud
- Ha rask og helhetlig oppfølging av rusavhengige med bosted, helse, aktivitet og arbeidstrening
- styrke behandlingen til rusavhengige, og gi pasienter med rus- og psykiske problemer, integrert behandling for begge lidelser
- ha særlig fokus på tidlig innsats, forebyggende arbeid og lavterskeltilbud, spesielt med fokus på barn og ungdom med psykiske helseproblemer
- videreføre satsingen på TFS (tverrfaglig samarbeidssystem) i skoler og barnehager
- ha et sterkere forebyggende rusarbeid mellom skole, helsevesen, politi og hjem

5 Vern av dyrebar natur og klimakutt

5.1 Klimapolitisk foregangskommune

Menneskeskapte klimaendringer og tap av naturmangfold er vår tids største samfunnsutfordringer. Utslippene av klimagasser må kuttes kraftig hvis vi skal forhindre ukontrollert global oppvarming og ødeleggelse av framtiden til våre barn og barnebarn.

Vår visjon er å omstille Asker til et lavutslippssamfunn, der utslippene er kraftig redusert og ressursene utnyttes på en mye bedre måte enn i dag. Asker skal være en nasjonal foregangskommune innen fornybare energikilder, energisparing og gjennomføring av klimakutt i overgangen til et lavutslippssamfunn. Venstre er opptatt av at det grønne skiftet innebærer en lang rekke muligheter for oss som samfunn. Når vi skaper et samfunn som er bærekraftig, basert på fornybare energikilder og med minimale utslipp av klimagasser, skaper vi også et samfunn det er godt å leve i. Det som er bra for klimaet er ofte også bra for helsen, økonomien og miljøet ellers.

Venstre vil utvikle kommunen smart slik at vi får lavere utslipp og mindre energibruk. Konsentrert bebyggelse, korte avstander og god tilgang på kollektivtransport vil bidra til dette. For Venstre er det viktig å ta vare på grøntarealer, vassdragene, våtmark, fjorden, strandsonen og marka.

Asker Venstre vil:

- Gjennomføre ambisiøse mål for kutt i direkte og indirekte utslipp i kommunens egne virksomheter og i Askersamfunnet forøvrig, i tråd med Parisavtalens 1,5 graders mål. Energi- og klimaplanene skal harmoniseres med det beste fra de tre kommuner og ytterligere tiltak inkluderes.
- Få ned direkte utslipp fra transport i Askersamfunnet ved å:
  - Legge til rette for bruk av elbil og hybridbiler ved utbygging av flere ladepunkt og ladestasjoner
  - Stimulere til etablering av ordninger med bildeling og redusere krav til parkeringsplasser der det etableres bildelingsordning.
  - Legge til rette for utslippsfrie fritidsbåter
  - Tilrettelegge for klimavennlige reisemåter som gang- og sykkelbruk samt kollektivtrafikk (se kapittel 5)
  - Sikre at klima-, natur- og miljøhensyn blir ivaretatt i alle plan-, regulerings- og utbyggingssaker og at det alltid bygges i tråd med prinsippene for grønn by- og stedsutvikling
- Få ned utslipp fra bygg og energiproduksjon ved å:
  - Ha en offensiv utadrettet miljørådgivning fra kommunen til bedrifter og innbyggere

Venstres grunnprinsipp 3: Alle har ansvar for miljøet og for kommende generasjoner

Alle har ansvar for hverandre og for å sikre at kommende generasjoner har samme muligheter til frihetsutfoldelse som oss. Grunnlaget for frie liv skaper vi best ved å bygge sterke felles institusjoner, bekjempe fattigdom og respektere naturen.

- Hjelp innbyggere som fremdeles bruker fossilbasert oljefyring eller har ubrukte oljetanker med rådgiving (fossilbasert skal utgå innen 2020).
- etablere et kommunalt klimafond for klimatiltak blant private og bedrifter som:
  - gir refusjon i deler av byggesaksgebyret for utbygginger med høye miljøkvaliteter, slik som plussus.
  - gir støtte til energiproduksjon ved rehabilitering av privatboliger
  - fremmer bruk av sol og jordvarme som oppvarmingskilde
  - takflater og egnede fasader benyttes til energiproduksjon eller utformes aktivt (veksthus, grøntområde, drenering (blått tak) og lignende)
- Sørge for at kommunen går foran med et godt eksempel i kutt av klimagassutslipp:
  - Sette mål om minimum 50 % kutt av klimagassutslipp for kommunale byggeprosjekter, for både bygge- og anleggsfase, transport og energiforbruk i drift
  - Stille krav til bruk av miljø- og klimavennlige byggematerialer og fossilfrie byggeplasser i alle nye kommunale bygg, og utslippsfrie på sikt
  - Alle kommunale kjøretøy skal være utslippsfrie, og tyngre kjøretøy fossilfrie
  - Stille krav om utslippsfrie løsninger (alternativt bærekraftig fornybart drivstoff) ved kjøp av alle former for transporttjenester
  - Videreutvikle samarbeidet med Futurebuilt
  - Vektlegge tre når Asker kommune er byggherre, også for større og høyere bygninger. Tre som alternativ må utredes før beslutninger som gir føringer for materialvalg.
  - Kommunale bygg/enheter skal sertifiseres som miljøfyrtårn
  - Bygge om kommunale fyringsanlegg til bio-olje eller jordvarmeanlegg
  - Følge opp at skoler og barnehager i Asker er Grønt Flagg-sertifisert
  - Takflater og egnede fasader på offentlige bygg benyttes til energiproduksjon eller utformes aktivt (veksthus, grøntområde, blått tak og lignende)

Plussus er en bygning eller bolig som er konstruert, designet og innrettet for å få det totale energiregnskapet til å gå i pluss. Et plussus skaper mer energi gjennom sin levetid enn det som ble brukt til produksjon av byggevarer, oppføring, drift og riving av bygget (livsløpssyklus). Kilde: Wikipedia

5.2 Miljøgifter og forurensning

Forurensning skjer i vann, jordsmonn, luft og vegetasjon, og har ofte alvorlige følger for natur og plante- og dyrearter. Miljøgiftene kommer fra mange kilder, og det er stor variasjon i hvor farlige de er. Industri, veitrafikk og vedfyring i gamle ovner er store kilder til utslipp av tungmetaller og organiske miljøgifter.

Asker Venstre vil:

- etablere et godkjent deponi for snø for å stoppe dumping i vassdrag og sjø og kunne sørge for sikker deponering av snø og rensing av forurenset snø/smeltevann
- kartlegge og skifte ut eventuelle forurensete masser i tilknytning til kommunale bygg, og særlig barnehager og på lekeplasser

- Foreta en kartlegging av gamle fyllinger, forurenset grunn og forurenset sjøbunn, og iverksette nødvendige tiltak
- Sørge for kjemisk og økologisk overvåkning av vassdragene
- Sørge for miljøvennlige løsninger for kunstgressbaner
- Gi støtte til ombruksfestival, redesignprosjekter og andre tiltak som fokuserer på gjenbruk framfor kasting.
- Redusere bruk av veisalt på kommunale veier, og påvirke fylke og stat til å bruke alternativer spesielt i nærhet av vassdrag.

5.3 Målet om grønn vekst bestemmer hvor vi skal bygge og hva vi skal verne

I hvilke områder skal vi vokse, hvordan skal vi fortette med kvalitet og hvordan skal vi utvikle nærsentra hvor vi kan leve våre daglige liv?

Asker kommune inneholder noe av de rikeste geologiske og biologiske naturverdiene i landet, samt en kystlinje som er attraktiv for alle. Venstre har som mål at matjord, naturområder, strandlinje og kulturminner skal tas vare på for de som kommer etter oss.

Asker vil fortsette å vokse. Veksten skal i hovedsak skje ved å utvikle mer attraktive lokalsentre og tettsteder med lokal handel og service hvor innbyggerne kan få dekket flere av sine daglige behov. Venstres politikk er å bygge kollektivnært i prioriterte vekstområder. Fortetting ved kollektivknutepunktene skal skje med god kvalitet, som tar hensyn til både eksisterende bebyggelse og framtidens innbyggere.

Asker Venstre vil:

- Utvikle helhetlige områdeplaner for alle større tettsteder med mål om levende lokalsentre, variert bebyggelse og næring, og grønn transport
- Åpne for boliger på ubrukte næringsarealer ved kollektivknutepunkt.
- Legge ny handel i eksisterende lokalsentra, og jobbe for tettsteder med gode møteplasser og torg med liv og handel.
- Jobbe for en småhusplan som sikrer en kvalitativ god fortetting i områder med småhusbebyggelse.
- Stimulere til bygging av bærekraftige boligfelt med aktivhus, tilrettelegging for dyrking av kortreist mat, bærekraftig forbruk, miljøvennlig transport, effektiv og bærekraftig avfallshåndtering mv,
- Ved utbygginger som må berøre dyrket mark, skal det nydyrkes eller reetableres et tilsvarende areal dyrket mark et annet sted

5.4 Nye boformer og boligbygging for alle

Asker mangler boliger tilpasset behovene til nyetablerte, små familier, enslige, og personer med lave inntekter. En aktiv kommunal boligpolitikk i samarbeid med boligutbyggerne, er nødvendig. Boliger for alle er et viktig samfunnsansvar og viktig for å få gode bomiljø, rekruttering til arbeidslivet og gi muligheter for våre barn til å bosette seg i Asker.

Asker Venstre vil:

- Akseptere høy arealutnyttelse ved kollektivknutepunkt og lokalsentra-slik at flest mulig får nytten av nærhet til kollektiv- og sentertilbud.
- Sikre bokkvalitetene i eksisterende boligområder ved å tilpasse fortetting der dette er aktuelt, til eksisterende bebyggelse.
- Bidra til at kommunen stimulerer private utbyggere og benytter kommunens tomtearealer for utvikling av ulike boliger, som i størrelse og prisnivå er blitt tilpasset ulike innbyggere.
- Kreve en høy andel ungdomsboliger, mindre boliger og sosialboliger ved salg av kommunale tomter.

5.5 Naturvern og utvidet markagrense

Asker har store geologiske og biologiske naturverdier, også i nasjonal sammenheng. Vi har kyst, vassdrag og skog. Mens deler av skogen i dagens Asker er omfattet av markaloven, har skogen i Røyken og Hurum ikke samme vern - med unntak av områder som er spesielt vernet. En utfordring i Asker er at vi over lang tid opplever en bit-for-bit utbygging.

Asker Venstre vil:

- Fortsette arbeidet med å kartlegge og utarbeide plan for bevaring av naturmangfold og biologisk mangfold, samt plan for bekjempelse av fremmede arter
- Prioritere naturvernhensyn i utbyggingssaker
- Ta initiativ til å justere Markaloven slik at den blir gjeldende for store deler av skogområdene i tillegg til dagens områder.
- Bevare 100-meterskoger og grønne lunger tett på boligområdene.
- Sikre kulturlandskapet og et levedyktig landbruk gjennom et aktivt jordvern.
- Sikre verdifulle kulturminner
- Bevare og verne utsatte og urørte naturområder som utgjør viktige biotoper.
- Jobbe for å utvide Blåfjell naturreservat i Kjekstadmarka
- La kompensasjon for omregulering av eiendommer til høyere vernestatus primært være frivillig og vurdere erstatning basert på dagens økonomiske verdi av vernede områder

5.6 Vern av elver, bekker og vann

Vassdragene i Asker består av elver, som er relativt små i landssammenheng, men som har store verdier for Askers generelle biologiske mangfold, som gyteelver for Oslofjordens sjøørret/laks og for innbyggernes naturopplevelser og folkehelse. Klimaendringene, som er vår tids hovedutfordring, trenger vassdragene som må håndtere større og mer intens nedbør. Det er kombinasjonen vann, naturlig

vegetasjon og jordsmonn som er grunnlaget for Askers rike biologiske mangfold, men som er under sterkt press. Elver og vannløp utgjør betydelige naturverdier og må tas vare på.

Asker Venstre vil:

- Bevare vassdragene ved å definere hensynssoner langs elver, bekker og vann.
- Sørge for at flomsikring har god avstand til den naturlige elven.
- Som en hovedregel plassere bygg og anlegg minimum 20 meter fra elver for å få en buffersone mellom bygg og naturlig kantvegetasjon
- Sørge for tilsyn med byggeplasser nær vassdrag
- Være en pådriver for fjerning av søppel og fremmede arter i vassdragene.
- Jobbe for at nye togspor ved Asker stasjon skåner Askerelva og primært legges i fjellhall.

5.7 En strandsone og kyststi for alle

Vi har en lang og attraktiv kyststripe langs både Oslofjorden og Drammensfjorden, midt i Norges mest befolkede område.-Fjordene og øyene er viktige rekreasjonsområder, og har mange viktige naturtyper som må tas vare på. Venstre ønsker å bevare strandsonen og tilrettelegge for allmenhetens bruk. Asker har også en verdifull kystkultur som må ivaretas og videreutvikles.

Asker Venstre vil:

- Utvikle kyststi i områder der dette mangler i dag slik at vi får en sammenhengende kyststi i hele kommunen
- Fjerne stengsler som er ulovlig i henhold til lovverket
- Utføre en streng håndheving av tiltak i 100-metersonen. Dispensasjoner skal ikke gis i 100 meter sonen
- Det skal vurderes reguleringsforbud for alle eiendommer i strandsonen (100 metersbelte) inntil Asker kommune har vedtatt en helhetlig plan for strandsonen
- Årlig aksjon for rydding av strender og andre naturområder for søppel.
- Støtte strandryddeprosjekter, som Fjorden Ren hvor det er et samarbeid mellom NAV, kommunen og frivillige.
- Føre miljøtilsyn i småbåthavner og gi støtte til opprydding av lokal forurensning fra fritidsbåter.
- Tilrettelegge for fritidsaktiviteter på fjorden, gjennom en egen fjordbruksplan.
- Legge til rette for de myke trafikantene på fjorden, som padlere, roere, surfere og svømmere
- Få til en felles forskrift for vannscooter i indre Oslofjord
- Økt antall småbåtplasser bør utvikles i eksisterende havner

5.8 En restriktiv hyttepolitikk

De tre sammenslåtte kommunene har helt forskjellige utgangspunkt for hyttebygging. I Asker foregår det nær sagt ingen hyttebygging, men det har vært en lang diskusjon rundt reguleringen av Brønnøya. I Røyken har man nedlagt forbud mot ny hyttebygging på grunn av erfaring med omgjøring til helårsboliger og utfordringer med vann og avløp. I Hurum har kommunen tilrettelagt for hyttebygging i stor utstrekning.

Hytter privatiserer verdifulle friluftsområder, i stor utstrekning kystnære områder, og legger større press på etablering av småbåthavner. Hyttebygging kan også stå i konflikt med regionale og nasjonale naturverdier.

Asker Venstre vil:

- Begrense hyttebygging til eksisterende regulerte hytteområder.
- Ha en restriktiv holdning til nye bilveier og økt parkering i eksisterende hytteområder.

6 Grønne og smarte transportløsninger

En av de største utfordringene i Asker er samferdsel. I rushtid er mange av veiene, bussene og togene fulle. Biler og busser står i samme kø. Det er mangel på innfartsparkeringsplasser ved flere kollektivknutepunkt. Dårlig vedlikeholdte veier er også en utfordring. Tilrettelegging for gående og syklende er ikke god nok. Det er forventet en kraftig befolkningsvekst i kommunen, og veksten i transport skal tas med sykkel, gange og kollektiv. Da må noe gjøres. Raskt.

Venstres visjon er å gjøre det mulig for alle innbyggere å bevege seg trygt og enkelt. Derfor vil vi jobbe for å få matebusser, flere og raskere buss-, båt- og togtilbud, flere sykkel- og gangveier, flere pendlerparkeringsplasser for bil, el-bil og sykler ved kollektivknutepunktene og flere ladestasjoner for el-biler i Asker. Det skal hele tiden jobbes med nye innfallsvinkler for å løse våre samferdselsutfordringer.

Å enkelt kunne reise til jobb og skole, til familie, venner og fritidsaktiviteter er en viktig frihet for enkeltmennesket, og en forutsetning for utvikling av arbeidsmarked og næringsliv. Men transport står også for en betydelig del av klimagassutslippene. Vi må sørge for at transport blir utslippsfri og at den negative påvirkningen på miljø, luftkvalitet og støy begrenses.

Skal vi lykkes må tettsteder bygges og utvikles slik at det er enkelt å gå og sykle, og det må være attraktivt, effektivt, enkelt og billig å reise kollektivt.

6.1 Bedre busstilbud i hele kommunen

Busstilbudet må bli bedre over hele den nye kommunen. Venstre vil ha økt frekvens, bedre fremkommelighet og nye trasèer/ruter som binder den nye kommunen bedre sammen.

Asker Venstre vil ta en pådriverrolle for å:

- Øke frekvensen på bussruter med tilstrekkelig kundegrunnlag
- Etablere tverrgående busslinjer mot kollektivknutepunkt som Spikkestad, Røyken, Heggedal, Asker (tog) og mot Slemmestad og Vollen (båt). Det betyr blant annet nye bussruter mellom Heggedal og Slemmestad langs Rustadveien og fra Heggedal til Asker via Røykenveien
- Få bedre kollektivtilbudet fra Hurumhalvøya retning Asker og Oslo, samt busslinje under fjorden i nytt tunnellop
- Etablere matebusser til båtanløp og togstasjoner fra hele søndre delen av Asker
- Prioritere bussens framkommelighet gjennom bygging av kollektivfelt der dette er mulig, eller gjennom bussprioritering der dette er mulig og hensiktsmessig.
- Planlegge E134 for buss, dvs med linje fra Sætre via Follestad mot Lier stasjon, Brakerøy stasjon og Drammen
- Etablere bestiller tjeneste i områder hvor kundegrunnlaget er for lite til faste bussruter

6.2 Flere, lengre og raskere tog

Raskere tog på Spikkestadlinjen, samt en utvidelse av togtilbudet med høyere frekvens er viktig for det grønne skiftet. På sikt ønsker vi å se en utvidelse av linjen mot Hurum og over fjorden. Kapasiteten på de raske togene fra Asker nærmer seg nå kapasitetsgrensen. Bane Nor planlegger store investeringer fram mot 2027 (Ruteplan desember 2027) og ny Oslotunnel (2032).

Asker Venstre vil ta en aktiv pådriver-rolle for å:

- Få satt inn doble togsett på alle togavganger fra Asker stasjon innen 2023
- Styrke lokaltoget som stopper på alle stasjoner mot Oslo med økt frekvens og 10-minuttersrute
- Øke antall regiontogavganger (i dag seks) fra Asker stasjon fra 2028 og 2032
- Senke reisetiden med 15 minutter på Spikkestadbanen til Oslo ved å bygge om Asker stasjon innen 2032
- Få på plass et vendesporanlegg med krysning på Asker stasjon som ikke ødelegger Askerelva, områdene rundt og våtmarka nord for Bondivann

6.3 Utvidet og fossilfritt hurtigbåttilbud

Hurtigbåttilbudet i dag har kun 3 avganger morgen og ettermiddag på kun én rute: Slemmestad-Vollen-Aker brygge. Turen går raskere enn både bil og buss, og den er sjelden forsinket. Utviklingen av nullutslippsløsninger for hurtigbåter går raskt.

Venstre ønsker en satsing på fjorden som transportåre, med miljøvennlige båter. Det kan bidra til å løse de store trafikkproblemene og være en avlastning for veier som Røykenveien, Slemmestadveien og E18. Nesten to millioner mennesker bor rundt Oslofjorden i dag – 90 000 av de i nye Asker. Spesielt vil vi få en krevende trafikk situasjon når nye E18 skal bygges, og her kan fjorden være en avlastning slik at det frigjøres plass til de som må kjøre bil og til kollektivtransport.

Venstre ønsker å se på utvidelse av båt-tilbudet i Indre Oslofjord som en *langsiktig* satsning og med et ønske om å bygge ut tilbudet slik at det blir attraktivt å benytte for dagens - og for nye innbyggere. Både som et tilbud til pendlere, men også til andre reisende. Et godt utviklet hurtigbåttilbud i Indre Oslofjord vil også kunne åpne for andre arbeidsmarkeder enn Oslo sentrum. Med etablering av matebusser fra områdene i dagens Hurum, Røyken og Asker og med utbygging av flere pendlerparkeringsplasser, kan dette tilbudet bli svært attraktivt.

Asker Venstre vil ta en aktiv pådriver-rolle for å få til:

- Økt frekvens og antall båter på dagens strekninger Slemmestad-Vollen-Aker brygge
- Utvide linjene til også å omfatte Sætre og Fornebu
- Alle båter skal være utslippsfrie

6.4 Selvkjørende matebusser og elektriske sykler

Et sted mellom 30 og 50 prosent av innbyggerne i Asker opplever å ikke bo nært nok et godt kollektivtilbud. Den teknologiske revolusjonen som ligger i mindre selvkjørende elektriske matebusser er en fantastisk mulighet for å transportere kollektivkunder til gode kollektivtilbud som buss med høy frekvens, båt eller attraktive togtilbud. Elektriske sykler kombinert med sikker sykkelparkering kan fylle den samme rollen for å gjøre det enklere å ta grønne valg.

Asker Venstre vil jobbe for at:

- Asker blir nasjonalt ledende på innføring av selvkjørende matebusser på egnede strekninger
- Asker blir nasjonalt ledende på utprøving av om elektriske sykler kan fylle samme rolle som matebusser for egnede boligområder med god sykkelinfrastruktur
- Asker selv finansierer disse forsøkene i den grad regional eller nasjonal finansiering ikke er tilstrekkelig

6.5 Miljøgater og grønn fornyelse av E18

Store grep trengs i Asker for å få mindre støy fra biltrafikken, særlig gjennom tettbebygde strøk. Et grep er å lage flere miljøgater. Det betyr å redusere hastigheten, gjøre det mer attraktivt for gående og syklende og gi et estetisk løft som fremmer stedsutvikling. Et annet stort grep er å fornye E18 med tunneler, egen busstrase og ekspress-sykkelveier. Da får vi en transportåre mellom Asker og Oslo med betydelig mindre støy enn i dag og bedre framkommelighet for busser, næringstrafikk og syklistene. Med større deler av veien i tunell kan vi få bedre byutvikling i Asker sentrum og bedre tettstedsutvikling langs E18. I Stortingets klimaforlik og Oslopakke-3 er det et klart mål at all trafikkvekst skal tas med kollektivtrafikk, sykkel og gange. Det betyr at E18 i vestkorridoren må planlegges og gjennomføres i tråd med dette.

Venstre vil jobbe for et veinett i Asker som er godt vedlikeholdt og gir effektiv og trygg transport der kollektiv ikke er et godt alternativ.

Asker Venstre vil:

- Jobbe for flere miljøgater i tettsteder, som i Heggedal, Klokkekarstua, Spikkestad og Risenga
- Støtte gjennomføring av planene for fornyelse av E18 med tunneler, bedre støyskjerming, sammenhengende ekspress-sykkelvei og egen bussvei i tråd med nullvekstmålet
- Arbeide for tidlig gjennomføring av ny kollektivterminal i Asker og buss- og sykkelvei som en del av E18-utbyggingen
- bygge ny Røykenvei i tunnel fra Bondibrua til ny E18 som del av E18-prosjektet
- utrede om Røykenveien kan gå i tunnel eller utenom Heggedal
- si nei til ny 4-felts Røykenvei som øker bilkapasitet og bygger ned matjord og naturverdier.

6.6 Prioritere investeringer i sykkelveier

Asker skal bli en bedre kommune å sykle i. Satsing på mer sykling gir mindre kø på veiene – og bedre folkehelse. Skal vi bidra til at flere velger sykkel, så må det gjøres mer attraktivt og mer trafikksikkert å sykle i Asker.

Asker Venstre vil:

- Prioritere ressurser til gjennomføring av Askers sykkelplaner
- Arbeide for sykkелеkspressvei fra Drammen til Oslo og satse mer offensivt på å videreutvikle sykkelnettverket, særlig inn mot lokale sentra og kollektivknutepunkt.
- Jobbe for at transportsyklister får egne definerte filer i veibanen på fylkesveier og stamveinettet.
- Skape en sykkelkultur, blant annet ved å gjennomføre holdningskampanjer for hverdagssykling.
- Etablere gode sykkelparkeringsplasser ved alle offentlige bygg og oppfordre alle bedrifter og butikker til å ha god sykkelparkering for sine ansatte og kunder.
- Fortsette bygging av sykkelhotell slik at vi får dette ved alle togstasjoner, båtanløp og større bussholdeplasser.
- Stimulere til vintersykling gjennom holdningskampanjer og forsterket vintervedlikehold på egnede strekninger.
- Utvide ordninger med utlån av el-sykler.
- Forbedre skilting av sykkelveier.
- Utvikle et tilbud om el-sykkel framfor tjenestebil i de kommunale virksomheter det er naturlig.
- Innføre en godtgjørelse for kommunale tjenestereiser utført med sykkel.
- Arbeide for at det anlegges en sammenhengende sykkelvei langs Spikkestadbanen mellom Asker sentrum, Heggedal, Røyken og Spikkestad.
- Utvikle nye sykkelveier med nye kreative løsninger, for eksempel med trekonstruksjoner/broer over vannene for å redusere inngrep og skape signalprosjekter.

6.7 Prioritering av trafikksikkerhet

Biltrafikk på lokale fylkes- og kommunale veier gjør at trafikksikkerheten oppleves som dårlig for skolebarn, gående og syklister i Asker.

Asker Venstre vil:

- Prioritere skolebarn, gående og syklister foran bilister i vurderinger om redusert hastighet og andre fartsdempende tiltak
- Innføre miljøgater i tettsteder med redusert hastighet
- Innføre hjertesone ved alle skoler i kommunen

6.8 Lokal transportplan og «Askerpakka» for å få fortgang i nye samferdselsprosjekter

Det er behov for økte samferdselsinvesteringer og økte driftsmidler til samferdsel i Asker. Både stat og fylket er forventet å investere i samferdsel i Asker, som til ny E18, jernbaneutvikling og utbedring av fylkesveier. Mange ønskede lokale samferdselsprosjekter er imidlertid krevende å få finansiert. Hvis vi ønsker å få fortgang på investeringer, driftsmidler og kollektivtilbudet må Asker finne lokal finansiering. Lokal finansiering kan være utbyggingsbidrag, kommunale fond, rushtidsavgift eller bompenger. Asker Venstre vil utrede «Askerpakke», hvor kommunen søker om statlige byvekstmidler for å finansiere Askers lokale transportplan - en prioritert liste av samferdselsinvesteringer som er nødvendig for å gi et bedre kollektivtilbud og bedre lokalmiljøer.

7 Et variert næringsliv og nye næringer

Et sterkt, mangfoldig og konkurransedyktig næringsliv er avgjørende for å opprettholde et godt velferdsnivå i framtiden. I Asker ønsker Venstre å legge godt til rette for alt fra store kunnskapsbedrifter og industri i global konkurranse til mindre lokalt baserte bedrifter. De ulike næringene utfyller hverandre og gir synergier. Asker skal være et attraktivt sted for høyt utdannede fordi vi også kan tilby spennende steder og opplevelser i den store kommunen.

Er vi en attraktiv kommune for næringslivet får vi en god egendekning av arbeidsplasser i kommunen. Det gir flere muligheten til å både bo og jobbe i Asker, som igjen gir lavere transportutslipp og mer tid i hverdagen.

7.1 Støtte til gründere og nye næringer i Asker

De fleste bedriftene vi skal leve av i fremtiden er ennå ikke skapt. Rundt to av tre nye arbeidsplasser skapes i dag i nye og unge bedrifter. Samtidig driver veletablerte selskaper fram innovasjon og teknologiutvikling som gir positive ringvirkninger også for andre selskaper og samfunnet forøvrig.

Venstre vil at Asker skal være en attraktiv kommune for nye bedrifter, og spesielt for virksomheter som bidrar til et grønt skifte.

Asker Venstre vil:

- videreføre kommunens servicefunksjon for etablering av næringsvirksomhet i Asker.
- sikre godt samarbeid mellom kommunen, Asker Næringsråd og gründermiljøet for å fremme nyetableringer.
- støtte næringslivsaktører og kompetansemiljøer som organiserer kunnskaps- og samarbeidsnettverk og støtte til etablerere.
- støtte spesielt opp under etablering av virksomheter som arbeider med overgangen til lavutslippssamfunnet.
- utvikle Asker som forsøkskommune for ny klimavennlig teknologi.

Venstres ideologiske prinsipp 5: Frie markeder skaper velstand

Innovasjon, frihandel og rettfærdig konkurranse sikrer effektiv ressursutnyttelse og økt velstand. Misbruk av markedsrett og monopoldannelser må hindres. Arbeidstakere må sikres et vern mot utnyttelse og rett til fri fagorganisering. Innsats skal belønnes og velstand fordeles.

7.2 Industrien må gis rom for utvikling i balanse med omgivelsene

Asker har flere spennende og tradisjonsrike industrier. Steder som Tofte opplever både utvikling av industri og en transformasjon fra å være et industrisamfunn til å bli et moderne tettsted, med de utfordringer og muligheter dette innebærer.

Asker Venstre vil:

- støtte opp under utvikling av industrien, men stille høye krav til at industrien ikke svekker trafiksikkerhet og lokalt miljø
- legge nye industriområder til egne områder utenfor bebodde tettsteder
- tilrettelegge for etablering av næringsklynger som gir et mer robust og mangfoldig næringsliv

7.3 Grønt reiseliv og etisk handel

Asker har et stort potensiale for økt turisme. Kysten og naturområdene er flotte og nært Oslo. Kommunen må inngå strategisk og langsiktig partnerskap med reiselivsnæringen for å skape vekst. Samtidig skal turismen være bærekraftig og bidra til å utvikle kvaliteten og opplevelsene i småstedene i kommunen. Da må kommunen verne utsatte områder.

Asker Venstre vil:

- utvikle et tett kommunalt samarbeid med lokale reiselivsaktører om kortsiktige og langsiktige tiltak for vekst i det bærekraftige reiselivet
- opprette en nasjonal turistveg som tar i bruk hele kommunen og inkluderer opplevelsesnæringen og turistnæringer
- jobbe for at Asker kommune går foran i kravet om etisk handel, som stor innkjøper

7.4 Landbruket og ny næring

Asker har et rikt landbruk, og mye av vår lokale identitet er knyttet til dette. Med landbruk menes næringsvirksomhet innen jordbruk, skogbruk, gartneri/veksthus og husdyrhold.

Venstre ønsker å legge til rette for at landbruket kan utvikles med nye næringer og produkter. Samtidig må landbruket vernes mot press på nedbygging av matjord.

Asker Venstre vil:

- Legge til rette for gårdsturisme og gårdsmatproduksjon. Involvere landbruket i en kommunal plan for reiseliv og turisme i Asker – for å bidra til nye næringer i landbruket.
- Stimulere til aktiv bruk av beitedyr.
- Bidra til samarbeid mellom landbruksaktører og skolefritidsordningen (SFO).
- Jobbe for et matkultursenter a la Geitmyra i Oslo.
- Støtte tilpasning til klimaendringer i landbruket.

7.5 Et grønt skifte i avfalls- og avløpshåndteringen

Riktig håndtering av avfall og avløpsvann/kloakk er et viktig premiss i arbeidet med å skape en kretsløpsøkonomi der avfall håndteres som en ressurs. Alle ressurser må utnyttes optimalt og utslipp må kuttes.

VEAS er sentralt i dette arbeidet og gjør en betydelig miljøjobb i vår region. De renser kloakken for ca 600.000 mennesker i Oslo, Bærum og Asker og er Norges største produsent av biogass.

Asker Venstre vil:

- Arbeide for at Asker er en offensiv kommune på kildesortering og avfallshåndtering.
- Sørge for en systematisk fornying og forbedring av det kommunale avløpsnett.
- Støtte opp under VEASs planer for økt utnyttelse av biogass
- Gi støtte til hjemmekompostering
- Ha gratis løsning for innlevering av sortert avfall for privatpersoner

8 Levende folkestyre og en åpen kommune

Venstres visjon er et levende folkestyre der beslutninger tas nært dem det angår og der folk har innflytelse over egen hverdag. Kraften i menneskemøter oppleves i møte mellom lærer og elev, behandler og bruker, kommune og innbygger og oss innbyggere i mellom. Å være medborger betyr at du inviteres inn til å reelt medvirke og utvikle din egen kommune. Dette sikrer integrering, åpenhet og lokalt engasjement.

8.1 Løft for lokaldemokratiet

Mange frykter at lokaldemokratiet vil svekkes med nye Asker. Kommunepolitikerne blir færre og avstander vil øke. Venstre vil møte dette med å utvikle et demokratiprogram som skal skape engasjement lokalt rundt innbyggertorgene og lokalsamfunnsutvalgene. Programmet skal omfatte alle aldersgrupper, med særlig vekt på unge og de som vanligvis ikke deltar i lokaldemokratiet.

Asker Venstre vil:

- Utvikle et demokratiprogram med:
  - Opplæring og veiledning for medlemmer og varaer i lokalsamfunnsutvalg
  - Informasjonskampanjer for å få kandidater til lokalsamfunnsutvalg og gjøre de og deres misjon kjent
  - Undervisningsopplegg i skolene
  - Veiledning til elevråd og representanter i ungdommens kommunestyre
  - Digitale løsninger for lokalsamfunnsutvalgene som gjør det enkelt å engasjere seg
- Jobbe for syv lokalsamfunnsutvalg (LSU) og innbyggertorg i Asker kommune.
- Utvikle innbyggertorg og lokalsamfunnsutvalg med en sterk grad av innovasjon og digital profil.
- Gjøre det enklere å finne fram i og søke i kommunal saksgang.

Hva er oppgaveutvalg og lokalsamfunnsutvalg?

I nye Asker er det planlagt nye nærdemokratiske ordninger. Slike ordninger skal komme i tillegg til kommunestyret og de utvalg som er knyttet til det. Planene per nå er etablere *Oppgaveutvalg* og *Lokalsamfunnsutvalg*.

Oppgaveutvalg skal opprettes for bestemte oppgaver, for eksempel for utvikling av en ny større områdeplan.

Lokalsamfunnsutvalg er faste utvalg knyttet til steder i den nye kommunen, som Holmen, Sætre og Slemmestad. De skal bestå av innbyggere fra området. Medlemmene oppnevnes av kommunestyret. Utvalgene er forventet å engasjere seg i saker som gjelder deres lokalområde. De kan fremme saker for videre politisk behandling i kommunen. De skal aktivt gi innspill på utvikling av planer for boligbygging og utvikling lokalt. De skal også kunne gi støtte til sosiale og kulturelle aktiviteter lokalt.

8.2 En åpen og involverende kommune

Åpenhet om beslutninger er avgjørende for et velfungerende demokrati. For Asker Venstre er det viktig å styrke det lokale folkestyret. Nærhet mellom borgere og folkevalgte, åpenhet om politiske og administrative prosesser bidrar til tillit.

Asker Venstre vil:

- Ha mest mulig åpenhet om kommunens arbeid og beslutninger med gode rutiner for informasjon til befolkningen og bekjentgjøring av kanaler for medvirkning.
- Sørge for involvering og god informasjon om reguleringsplaner
- Videreutvikle servicetorg som en del av innbyggertorgene for å opprettholde kommunenes service til borgerne.
- Sikre god ivaretagelse av universell utforming for bevegelseshemmede og personer med sansetap ved nybygg og rehabilitering av offentlige bygninger og på alle offentlige steder.
- Etablere et forsøk med stemmerett for 16-åringer. Gjennomføringen må skje i et nært og godt samarbeid med kommunens skoler.
- Arbeide for en restriktiv holdning til delegering av politiske saker fra kommunestyre til administrasjonen, blant annet oppfølging av interkommunale selskaper.
- Påse at det er en høy terskel for å unnta saker offentlighet.

8.3 Digitalisering av kommunen – for bedre service og kvalitet

Vi står overfor en ny industriell revolusjon. Bruk av ny teknologi og digitalisering kan gi både bedre og lettere tilgjengelige tjenester. En digitalisering med god universell utforming er også et virkemiddel for å sikre at personer med ulike former for funksjonsnedsettelse kan delta på linje med andre innbyggere.

Venstre er opptatt av at de kommunale tjenestene skal være kjennetegnet av kvalitet, rettsikkerhet og likebehandling for kommunens borgere. Dette må være førende prinsipper også for alt arbeid med digitalisering. Kvalitet i kommunal forvaltning og tjenesteproduksjon, avhenger av kompetanse og at kommunen utvikles og ledes som en moderne kunnskapsvirksomhet.

Venstre ønsker en blanding av privat og kommunal drift av de ulike tjenestene. Kostnadsbevissthet og klare kvalitetskriterier i kommunal drift og investeringer kan gi redusert kommunal gjeld og økt handlefrihet.

Venstres grunnprinsipp 8: Den sosialliberale staten styres av borgerne

Den sosialliberale staten er upartisk, sterk og begrenset. Makt skal komme nedenfra. Stemmerett for alle, ytringsfrihet og organisasjonsfrihet er grunnleggende for å sikre et levende folkestyre. Politisk makt skal forankres i demokratiske institusjoner. Beslutninger skal fattes nærmest mulig den det gjelder.

Asker Venstre vil:

- Ha en offensiv digital satsning som bidrar til å tilby helhetlige og brukervennlige tjenester. For innbyggere som ikke kan ta del i digitaliseringen, skal Innbyggertorgene være et fullverdig alternativ.
- Ta systematisk i bruk brukertesting for å sikre at kommunale tjenester er brukervennlige og best mulig universelt utformet.
- Følge opp kommunens bruk av klart språk – det vil si at språkføringen i kommunale informasjonskanaler og tjenester skal være best mulig tilgjengelig og forståelig.
- Jobbe for at Asker kommune er i front innen bruk av velferdsteknologi og digitale læremidler. Asker Venstre vil ha en plan for å sikre at teknologi tas systematisk i bruk innen opplæring og helse- og omsorg.
- Styrke rettsikkerheten for kommunens borgere gjennom sterkere fokus på etiske retningslinjer og saksbehandlingskrav.
- Stille klare kvalitetskrav og kontrollmuligheter ved konkurranseutsetting av kommunale tjenester.

9 Bekjempe utenforskap - muligheter for alle

Utenforskap finnes i mange former og blant ulike typer mennesker. Asker oppfattes som en kommune der mange er ressurssterke og vellykkede. Da kan det bli ekstra utfordrende å oppleve at man ikke er i arbeid eller klarer å bidra på ulike arenaer. Venstres visjon er at Asker skal være et inkluderende lokalsamfunn der alle opplever at de gis rom og muligheter ut fra eget potensiale.

9.1 Gi alle barn en god oppvekst

Lik oppvekst for alle betyr like oppvekstmuligheter. Vi ønsker å fremme gode lokalsamfunn og oppvekstmiljøer hvor barn og unge blir sett og anerkjent i sin individuelle utvikling.

Barnefattigdom er et reelt problem i Asker. Å være fattig i kommuner der de aller fleste har det materielt veldig godt, gjør det tungt å stå utenfor. Foreldres problemer skal ikke bæres av barna.

Årsaker til fattigdom er mange og som regel sammensatte. Tiltakene må reflektere nettopp dette. Asker Venstre ønsker å arbeide helhetlig med å bekjempe fattigdom i vår kommune.

Asker Venstre vil:

- Styrke de små lokalsamfunnene og grendelagene i hele kommunen som rammer rundt trygge oppvekstmiljø og sikre lokalt engasjement og eierskap til viktige saker og prosesser.
- Arbeide for at Asker har en variert boligbygging.
- Videreutvikle aktivitetsappen med rabatter og kontingentstøtte for barn og unge i lavinntektsfamilier.
- Bekjempe fattigdom blant barn og unge i Asker og iverksette tiltak slik at barn og unge som lever i fattigdom har et godt sted å bo og kan delta på skole- og fritidsaktiviteter på lik linje med andre.
- Samordne kollektivtransport med organiserte fritidsaktiviteter slik at alle har muligheten til å delta uavhengig av familiesituasjon.
- Låne ut lokaler i skoler og barnehager til barnefødselsdager og andre store begivenheter slik at alle barn har mulighet til å invitere venner.
- Ha lavterskeltilbud for psykisk hjelp til barn og unge.
- Støtte minoritetsjenters kamp for å ta del i samfunnet på alle vis, gjennom utdanning, fritidsaktiviteter og et liv de selv kan velge.
- Inkludere digitale møteplasser som verktøy for å sikre inkludering og motvirke utenforskap.

Venstres grunnprinsipp 4: Frihet forutsetter felleskap og rettferdighet

En fri verden kjennetegnes av rettferdighet, verdighet og muligheter for alle. Frie samfunn har fellesskapsinstitusjoner og et godt sikkerhetsnett for alle. Fellesskap sikrer frihet og muligheter for alle. Frie samfunn er rettferdige og åpne.

9.2 Integreringsdugnad

Om lag 20 prosent av innbyggerne i Asker har en bakgrunn fra et annet land enn Norge. Denne gruppen innbyggere er svært mangfoldig og har verdifull kompetanse på mange områder, som språk, kultur og teknologi. Det er også utfordringer. Venstre tror på en helhetlig integreringspolitikk der barnehage, skole og arbeid er de viktigste arenaene for integrering. Vi ønsker at alle, uavhengig av opphav, realiserer sitt potensiale og bidrar med sine ressurser i utviklingen av Askersamfunnet.

Introduksjonsprogrammet i Asker bør være tydelig på samfunnets forventninger til flyktingene, der deltagelse i det norske samfunnet innebærer både rettigheter og plikter. Det betyr blant annet at alle må lære seg norsk, sette seg inn i norsk kultur og delta i arbeidslivet eller skaffe seg en utdanning.

Asker Venstre vil:

- Mobilisere næringsliv, frivillighet og offentlige ressurser til en inkluderingsdugnad
- Opprette et innvandrerråd som en arena for diskusjon om felles utfordringer.
- At barnehager med høy andel fremmedspråklige/tospråklige barn skal ha en egen pedagogstilling med et overordnet ansvar for språkutvikling og sosialt samspill.
- Vurdere skolegrensene i tilfeller der enkelte skoler får en høy andel av fremmedspråklige elever.
- At Asker kommune er en arbeidsgiver som gir minoriteter gode muligheter gjennom en bevisst holdning til rekruttering og ansettelse.
- Satse på målrettede jobbsøkerkurs for ungdom.
- Styrke rådgivningstjenester til arbeidsinnvandrere.
- Få flere kvinner med innvandrerbakgrunn i arbeid, blant annet gjennom mentorordninger, språkopplæring og aktiv rekruttering.
- Støtte frivillige organisasjoner som skaper møteplasser mellom ulike deler av befolkningen.
- Tilby flere av kommunens lokaler, som skolebygg, til bruk for frivillige organisasjoner.
- Styrke bibliotekene som integreringsarena.
- Sikre god svømmeundervisning og å benytte dette som ordninger for inkludering og integrering.

9.3 Inkluderende arbeidsliv

Arbeid gir mening, et sosialt fellesskap og en inntekt. Venstre vil jobbe for at kommunen har høye ambisjoner som en inkluderende arbeidsgiver. Venstre forventer at både Asker kommune og næringslivet tar et klart samfunnsansvar. Det dreier seg om å legge til rette for et inkluderende arbeidsliv, tilby lærlingeplasser og ta etiske hensyn.

Asker Venstre vil:

- Ha et variert og høyt antall praksisplasser i Asker kommune
- Prøve ut nye former for tilrettelegging og oppfølging av sykmeldte
- Fortsette opptrapping av lærlingeplasser i Asker Kommune og arbeide for at lokalt næringsliv gjør det samme.
- Etablere flere tilrettelagte arbeidsplasser i Asker kommune i samarbeid med NAV.
- Følge opp at Asker kommunes leverandører følger og respekterer arbeidslivets parters avtaler om tariff og inkluderende arbeidsliv. I alle større prosjekter som skal utføres for kommunen er det et krav at lærlinger skal benyttes.

10 Kultur og frivillighet – fordi livet er mer enn penger

10.1 Et yrende kulturliv

Kunst og kultur har en egenverdi. Asker Venstre ønsker en kommune der det er rom og muligheter for et mangfoldig kulturliv. Det offentlige skal stimulere og oppmuntre til bred kulturell aktivitet. Asker Venstre vil legge til rette for at alle har muligheter for gode kulturopplevelser, uavhengig av økonomi og bakgrunn.

Befolkningen vokser og en del steder finnes det ikke gode lokaler, for eksempel med god akustikk. Vi må også legge til rette for opplevelser som styrker lokalt næringsliv og styrker tilhørigheten i den nye kommunen.

Asker Venstre vil:

- Satse på kulturbygg og arenaer for kunst og kulturformidling i de største tettstedene, for å gi et tilbud nært der folk bor og legge til rette for mindre transport.
- Videreutvikle bibliotekene med nye tilbud og utvidede åpningstider
- Gjøre flere scener tilgjengelige for lokale kulturgrupper, særlig barne- og ungdomskultur
- Bidra til kulturminnevern blant annet gjennom merking og bevaring av historisk interessante bygninger
- Bidra til videreutvikling av museene
- Støtte kulturtiltak som bidrar til stedstilhørighet og identitetsbygging
- Bidra til talentutvikling gjennom profesjonell karriererådgiving til aktører som ønsker å etablere seg eller arbeide i kulturnæringen.
- Videreføre aktivetskortet i hele kommunen og øke til 18 år
- Videreføre satsingen på Kulturskolen
- Sikre gode arbeidsvilkår for korpse
- Videreføre Frivillighetsfondet i hele kommunen
- Omgjøre seniorsentrene til helse- og kultursteder

Venstres grunnprinsipp 7: Livet er mer enn penger

Liberal politikk skal ikke bare sikre materiell trygghet og velstand, men også fremme livskvalitet og menneskelig vekst. Gode liv skapes også gjennom kultur og åndsliv, frivillig arbeid og læring.

10.2 Gode rammer for frivilligheten

Asker har en rik kulturarv, fantastisk natur, flotte kulturlandskaper, og mange gode arenaer for utøvelse av kultur, idrett og friluftsliv. I kombinasjon med et rikt lags- og foreningsliv bidrar dette til at Asker er en

god kommune å bo i. Kulturell overlevering til neste generasjon er en av de viktigste sosiale prosesser i et samfunn. For barn og unge er disse tilbudene en svært viktig del av det å få en meningsfylt oppvekst, både sosialt, mentalt og fysisk.

Frivillige organisasjoner er en bærebjelke i det norske samfunnet. Det frivillige foreningslivet gir folk en lokal tilhørighet, verdifulle kunnskaper og ferdigheter. Venstre vil gi den frivillige sektoren i Asker vekstmuligheter og arbeide for at kommunen er en langsiktig og støttende partner der det trengs.

Frivillige organisasjoner spiller en nøkkelrolle i arbeidet med å utvikle Asker som et inkluderende og godt samfunn. De frivillige organisasjonene og den innsats innbyggerne i Asker nedlegger for hverandre er avgjørende for en god samfunnsutvikling.

Asker idrettsråd og kulturråd spiller en viktig rolle for å fremme idrett og kultur i kommunene og fordele tilskudd. Disse rådene bør få tilskudd for å kunne drives godt.

Asker Venstre vil:

- Stimulere til et bredt tilbud innen idrett og kultur, og satse spesielt på frivillige organisasjoner for ungdom.
- Støtte initiativ til etablering av lokale ungdomshus i hele kommunen
- Styrke kommunens økonomiske støtte til frivillige organisasjoner og se på måter å gi større lag og foreninger tilskudd til administrative funksjoner.
- Tilby flere av kommunens lokaler til bruk av frivilligheten.
- Planlegge skolebygg for alternativ bruk etter ordinær skoletid, som møtelokaler for lag og foreninger, privatundervisning, idrett eller kulturaktivitet.

10.3 Idrett gir glede og helse

Idrett er lek, sosial aktivitet, dugnad, konkurranse og folkehelse. Det er et mål at flere deltar i både organisert og uorganisert aktivitet. Alle som ønsker å drive idrett og fysisk aktivitet i Asker må få mulighet til det. Kommunen må ta ansvar for at det finnes gode kommunale idrettsanlegg som gir et bredt tilbud av idretter. Asker Venstre anerkjenner idretten som en viktig aktør i folkehelsearbeidet i kommunen og vil arbeide for at alle som ønsker å drive idrett skal gis mulighet for det.

Asker Venstre vil:

- Prioritere breddeidretten for å bidra til gode liv og folkehelse for så mange som mulig uavhengig av økonomisk bakgrunn og ambisjonsnivå.
- Sikre gratis bruk av kommunale idrettsanlegg for organisert barne- og ungdomsidrett.
- Arbeide for at kommunens idrettsanlegg har åpningstider som sikrer at idrettsanleggene utnyttes optimalt.
- Jobbe for at kommunale idrettsanlegg vedlikeholdes og at nødvendig oppgradering jevnlig vurderes.

- Ha en satsing på mindre idrettsanlegg/nærmiljøanlegg i lokalmiljøene for å støtte opp under lokale idretts- og mosjonistgrupper.
- Støtte idretts-SFO og alternative aktiviteter i samarbeid med idrettslagene.
- Jobbe for en lysløype rundt Vardåsen og utrede muligheter for en utvidelse av skianlegget.
- Jobbe for at kommunen støtter idrettslag som arbeider for integrering av ungdom med innvandrerbakgrunn i sine idrettsaktiviteter
- Stimulere idrettslag til å legge til rette for integrering av ungdom med funksjonshemninger i sine idrettsaktiviteter

10.4 Tur og friluftsliv i nærområdet

Friluftsliv er helsefremmende og gir gode opplevelser for den enkelte. For barn og unge kan friluftslivet være en arena for mestring, samhold og naturopplevelser, og legge grunnlaget for fysisk aktivitet resten av livet. I tillegg er naturen i Asker et grunnlag for reiselivet, og har stor betydning for stedstilhørighet og bosettingsmønster. Venstres mål er at Asker skal ha et nett av stier og turmål som gjør det lett og attraktivt for befolkningen å oppsøke naturen og gå tur. Turstier og turveier i nærområdet kan også bidra til «å la bilen stå».

Asker Venstre vil:

- utvide turstinettet i marka og langs fjorden i samarbeid med turlag og grunneiere
- etablere tursti langs fra Asker sentrum til Sems vann
- gi støtte til lokale tur- og historielag om turstier, informasjonstavler og kart/brosjyremateriell for å gjøre kulturminner og natur lettere tilgjengelig for folk flest
- etablere friluftshus som et aktivitets, møteplass og samlingspunkt med mulighet for lagring av utstyr for lag og organisasjoner som speidere, DNT og andre tur- og friluftslivorganisasjoner
- bevare Øvre Sem som et natur- og kultursted